

Läroplanskoppling
finns på sista sidan

Lärarhandledning

Sagostund – Valens hjärta

Längd: 13 min

Ålder: svenska från 7 år,
övriga språk från 13 år

Ämne: svenska, svenska som
andraspråk, engelska,
spanska, franska

Språk: svenska, engelska,
spanska, franska

Produktionsland:
Frankrike

Svensk distribution:
Cinebox, 2020

Ansvarig utgivare:
Ann Nordström

Filmnr: EDU0203_4

Nyckelord

sensmoral
saga
ödet
hjärta

En fattig inuitisk fiskare ser en dag en stor val som ligger hjälplös på isen som ett lättfångat byte. Men valen bönar och ber fiskaren om att istället få bli räddad. I utbyte lovar valen fiskaren att få en fantastiskt fångst.

Referat

När det blev varmare i polartrakterna brukade inuiterna ge sig ut på jakt och fisketurer för att lagra mat inför vintern. En av fiskarna, Otek, var bekymrad eftersom fisket gick dåligt. Fiskarna verkade undvika hans nät och de få fiskar han fick var små. Otek tyckte synd om dem och släppte tillbaka dem i havet. Hans fru Padmut blev arg och sade att de fick gå hungriga hemma för att han ville vara snäll och slängde tillbaka fiskarna. Ett stort hjärta hjälper inte för att mätta familjen.

Morgonen därpå gav sig Otek ut igen och sökte fisk. Efter en stund upptäckte han en val som strandat. Den skulle ge familjen föda för resten av året. Men valen vädjade till honom att inte döda henne och bad om att få bli räddad istället. Otek sa att han skulle vara galen om han gjorde det eftersom han skulle få så mycket till familjen om han dödade valen.

Valen lovade att hjälpa Otek och pratade om havets hemligheter och andra saker som Otek inte kände till. Han blev berörd

av de kloka orden och den intelligens han såg i valens blick. Han kände sig liten både gällande storlek och inför valens ålder och erfarenhet. Han beslutade sig för att rädda valen tillbaka till havet och lyckades till slut. Valen tackade och sa att hon aldrig skulle glömma honom. Kall och blöt men lycklig återvände Otek hem.

Nästa dag for Otek ut igen, strömmen drog honom iväg och han beslutade sig för att lita på slumpen. Efter ett tag dök det upp ett stort stim med fisk och hans nät fylldes snabbt. Han såg valen och förstod att den hållit sitt löfte. Barnen var till en början de enda som trodde på honom, men när han fortsatte att komma hem med fisk förstod alla att han talade sanning och Padmut skröt om att han var den bästa fiskaren av de alla eftersom hans hjärta var lika stort som en vals hjärta.

Arbeta med filmen

Sagostund – Valens hjärta

Före filmvisning

Berätta för eleverna om genren saga. Vilka är de vanligaste kännetecknen för en saga? Ta gärna upp att sagan ofta har en sensmoral, alltså något att lära ut till den som läser eller lyssnar på sagan. Det är ofta barn i huvudrollen och det förekommer magiska eller onaturliga saker. Vilka sagor känner eleverna till? Diskutera i grupper eller tillsammans hela klassen. Visa gärna en karta och peka ut Arktis och berätta att den här sagan har sitt ursprung från det här området. För yngre elever kan det vara bra att berätta lite kort om inuiter och att Arktis i verkligheten inte är ett land som i sagan.

Frågor efter filmvisning

- Varför var Padmut så arg när hennes man kom hem efter fisketuren i början av sagan?
- Vad upptäckte Otek på stranden när han var ute nästa dag?
- Hur reagerade Otek när valen bad om hjälp?
- Vad var det som fick Otek att till slut hjälpa valen?
- Hur reagerade de andra när Otek berättade om sin upplevelse?
- Varför tror du att Padmut reagerade på det sätt hon gjorde när Otek kom hem utan fisk eller när han räddat valen? Kan du förstå henne?
- Vad tror du att sagan vill förmedla för budskap?
- I sagan så beslutar sig fiskaren mot slutet att bara följa med strömmen och låta ödet styra. Vad kan det betyda? Vilken betydelse har det för sagan tror du?
- Varför heter sagan valens hjärta? På vilket sätt handlar sagan om att följa sitt hjärta?

Arbete efter filmen

Övning 1

Fortsätt att jobba med sagor. Lyssna, läs eller titta på några fler och gör sedan tillsammans en mall för hur man skriver en saga. Låt eleverna sitta i grupper och komma på egna sagor som de sedan ska göra en film av. De som vill spela teater kan göra det, de som vill göra ett bildspel med berättarröst kan göra det. Det kan också vara roligt att jobba med skuggspel.

Övning 2

Låt eleverna sitta i grupper och diskutera någon eller några av nedanstående frågeställningar. Låt dem sedan berätta för klassen hur de tänkt så att alla får ta del av de andra gruppernas funderingar.

- Att tro på det man själv tycker känns rätt. Är det svårt att följa det som känns rätt när andra tycker att man ska göra annorlunda? Har du upplevt att det varit svårt att följa det som känns bäst för dig? Tror ni på ödet? Kan ni komma på några situationer i ert eget liv då det hade varit bäst att följa sitt eget hjärta och inte tänka så mycket på vad andra tycker att man ska göra?
- Religion. För äldre elever kan det vara intressant att diskutera eventuella religiösa anspelningar som finns i sagan. Kan sagans budskap jämföras med tankar som många religioner lyfter fram? Vems röst ska man följa? Vem skulle i så fall valen vara?

Sök vidare

Sagostund – Valens hjärta

Länktips

Unga fakta

Fler sagor att jobba med.

UR

På UR finns arabiska sagor att jobba vidare med.

Bra vardag

Artikel om sagornas betydelse.

Läroplanskoppling

Sagostund – Valens hjärta

Filmen *Sagostund – Valens hjärta* passar bra för undervisning i ämnena svenska, engelska, franska samt spanska i grundskolan. Nedan förslag på centralt innehåll från Lgr11, se www.skolverket.se.

Svenska, åk 1-3, Lgr11

Berättande texter och sakprosatexter

- Berättande texter och poetiska texter för barn från olika tider och skilda delar av världen. Texter i form av rim, ramsor, sånger, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Berättande och poetiska texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning samt litterära personbeskrivningar.
- Några skönlitterära barnboksförfattare och illustratörer.
- Beskrivande och förklarande texter, till exempel faktatexter för barn, och hur deras innehåll kan organiseras.

Svenska, åk 4-6, Lgr11

Berättande texter och sakprosatexter

- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Texter i form av skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.
- Några skönlitterära betydelsefulla barn- och ungdomsboksförfattare och deras verk.
- Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter, till exempel faktatexter, arbetsbeskrivningar, reklam och insändare. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.

Svenska som andraspråk, åk 1-3 och 4-6, Lgr 11

- Berättande texter /.../från olika tider och skilda delar av världen. /.../ sagor och myter /.../budskap, språkliga drag /.../ Texter som kombinerar ord, bild och ljud.

Engelska, åk 4-6, Lgr11

Lyssna och läsa – reception

- Tydligt talad engelska och texter från olika medier.
- Filmer och dramatiserade berättelser för barn och unga.
- Sånger, sagor och dikter.

Moderna språk, åk 7-9, Lgr11

- Tydligt talat språk och texter som är instruerande och beskrivande från olika medier.
- Berättelser och annan fiktion även i talad eller dramatiserad form samt sånger och dikter.